

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ – ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ 6/2014
ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Αλεξανδρούπολη 27.3.2014

Προς:

- Δήμαρχο Αλεξανδρούπολης, κ. Ευάγγελο Λαμπάκη**
- **Αντιδήμαρχο Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, κ. Γερακόπουλο Χρήστο.**
- Γραφείο Έκδοσης Αδειών, κ. Λυμπερίδου Φανή**

ΘΕΜΑ: Επιβολή κυρώσεων στην περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινοχρήστων χώρων.

Σύμφωνα με το άρ. 3 του ν. 1080/1980, αντικαταστάθηκε το άρ. 13 του β.δ. 24.9/20.10.1958 «περί κωδικοποιήσεως των ισχυουσών διατάξεων περί των προσόδων των δήμων..», για τα τέλη χρήσεως πεζοδρομίων και λοιπών κοινόχρηστων χώρων:

«1. Επιτρέπεται, η υπέρ δήμου ή κοινότητας, επιβολή τέλους εις βάρος των χρησιμοποιούντων διαρκώς ή προσκαιρώς πεζοδρόμια, οδούς, πλατείας και εν γένει κοινοχρήστους χώρους και το υπέδαφος αυτών. ...2. Τα τμήματα των κοινοχρήστων χώρων, των οποίων επιτρέπεται η παραχώρησις της χρήσεως, καθορίζονται δι' αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου.... 3. **α. Το κατά την παράγραφον 1 τέλος ορίζεται ετήσιον δι' αποφάσεως του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου κατά τετραγωνικόν μέτρον, ανεξαρτήτως χρόνου χρήσεως και αναλόγως της περιοχής της πόλεως ή χωρίου εις την οποίαν κείται η χρησιμοποιούμενος χώρος.** β. Ειδικά σε περιπτώσεις κατάληψης πεζοδρομίου ή οδού από αυτούς που εκτελούν οποιασδήποτε φύσεως τεχνικοοικοδομικές εργασίες, το τέλος ορίζεται μηνιαίο κατά ζώνες με απόφαση του συμβουλίου και κατά τετραγωνικό μέτρο. Για την πληρωμή αυτού του τέλους ευθύνονται από κοινού και εξ ολοκλήρου εκείνος που πήρε την άδεια οικοδομής καθώς και ο ιδιοκτήτης του ακινήτου. **γ. Επί πάσης άλλης περιπτώσεως, το τέλος ορίζεται δι' αποφάσεως του οικείου συμβουλίου. Εις πάσαν περίπτωσιν το αναλογούν τέλος καταβάλλεται εξ ολοκλήρου προ της παραδόσεως της αδειας χρήσεως, εις το οικείον δημοτικόν ή κοινοτικόν ταμείον, αναγραφομένου επ' αυτής του αριθμού του γραμματίου εισπράξεως. Η εισπραξις ενεργείται κατόπιν σχετικού σημειώματος του δικαιούχον δήμου ή κοινότητας.**

4...5. ...6. Ο προστιθέμενος να χρησιμοποιήση τους κατά τας προηγουμένας παραγράφους κοινοχρήστους χώρους ή το υπέδαφος αυτών υποβάλλει, προς της χρήσεως, σχετικήν αίτησιν εις το οικείον δήμον ή κοινότητα. Εις την αίτησιν αναγράφονται: α) το ονοματεπώνυμον ή η επωνυμία του αιτούντος, το είδος και η διεύθυνσις της ασκουμένης επιχειρήσεως και β) η θέσις, η έκτασις και το είδος του αιτουμένου προς χρήσιν χώρου, ως και η χρονική διάρκεια δι' ην αιτείται η

παραχώρησις της χρήσεως αυτού. Προκειμένης χορηγήσεως της αδείας χρήσεως η αστυνομική αρχή εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών από της παραλαβής του σχετικού ερωτήματος του δήμου ή της κοινότητας, γνωματεύει εάν υφίσταται λόγος ασφαλείας της κυκλοφορίας πεζών ή τροχοφόρων επιβάλλοντες την μη χορήγησιν της αιτουμένης άδειας, οπότε δεν χορηγείται αυτή. Παρεχομένης απράκτου της προθεσμίας ταύτης, η άδεια χορηγείται και άνευ γνωματεύσεως της αστυνομικής αρχής.

7. ...8. Σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινόχρηστων χώρων, των οποίων έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης, καταλογίζεται σε βάρος του υπόχρεου με απόφαση του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, εκτός από το αναλογούν τέλος και χρηματικό πρόστιμο διπλάσιο προς το αναλογούν τέλος, ανεξάρτητα από το διάστημα της αυθαίρετης χρήσης. Με όμοια απόφαση επιβάλλεται πρόστιμο, σε βάρος εκείνου που κάνει αυθαίρετη χρήση του χώρου του οποίου η παραχώρηση της χρήσης δεν έχει επιτραπεί, ίσο με το τριπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης.

Η διαπίστωση της αυθαίρετης χρήσης ενεργείται από το δήμο ή την κοινότητα ή την αστυνομική αρχή.

Σε περίπτωση που γίνεται αυθαίρετη χρήση του χώρου καθ' υποτροπήν επιβάλλονται, κάθε φορά, και μέχρι δύο φορές τα ως άνω πρόστιμα και αν εξακολουθεί η παράβαση οι δήμοι ή οι κοινότητες με συνεργεία τους προέρχονται στην αφαίρεση κάθε είδους αντικειμένων, με τη συνδρομή της δημοτικής αστυνομίας ή της οικείας αστυνομικής αρχής και επιβάλλουν ειδικό πρόστιμο για τα έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης, ίσο με το διπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού, που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης. ...9...10...11. Ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας χορηγεί την άδειαν χρήσεως κοινοχρήστου δημοτικού ή κοινοτικού χώρου, μη δυναμένην να εξικνεΐται πέραν του ημερολογιακού έτους δια τας περ. α' και γ' της παραγ. 3 εις την οποίαν ορίζεται η τοποθεσία και η έκτασις του παραχωρουμένου κατά γρήσιν χώρου, το είδος και η διάρκεια της χρήσεως, ως και το τέλος, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων της παραγράφου 3.

12. Η χορηγηθείσα άδεια χρήσεως κοινοχρήστου χώρου δύναται να ανανεούται τη αιτήσιν του ενδιαφερομένου υπό του δημάρχου ή προέδρου της κοινότητας, μη απαιτουμένης εκ νέου γνώμης της αστυνομικής αρχής.

13. ...14. ...15. Ο άνευ αδείας ποιούμενος γρήσιν των περιών το παρόν άρθρον κοινοχρήστων χώρων, τιμωρείται δια των ποινών του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικος...16. ...17...18. Δι' αποφάσεων του Υπουργού Εσωτερικών ρυθμίζονται αι λεπτομέρειαι της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου”.

Από το παραπάνω άρθρο προκύπτουν τα εξής σημεία:

Α) Η άδεια χρήσης κοινοχρήστου χώρου είναι διακριτή άδεια από την ίδρυση και λειτουργία καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος. Ως εκ τούτου η χορήγηση άδειας λειτουργίας καταστήματος υγειονομικού ενδιαφέροντος, στην οποία αναγράφεται ότι η επιχείρηση μπορεί να κάνει χρήση κοινοχρήστου χώρου ή να

αναπτύξει μία συγκεκριμένη ποσότητα τραπεζοκαθισμάτων, δεν σημαίνει ότι η εν λόγω επιχείρηση έχει και άδεια χρήσης του συγκεκριμένου κοινόχρηστου χώρου.

Β) Απαιτείται σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο νέα «άδεια χρήσης κοινόχρηστου χώρου», η οποία εκδίδεται σύμφωνα με τα παραπάνω αναπτυχθέντα. Βασική προϋπόθεση της έκδοσής της είναι, η καταβολή του τέλους, το οποίο αποτιμάται σε χρήμα, ανάλογα με την περιοχή, και επιβάλλεται ανά τετραγωνικό μέτρο και όχι ανά κάθισμα.

Γ) Η άδεια χρήσης κοινοχρήστου χώρου εκδίδεται για τον χώρο επί του οποίου επιτρέπεται να γίνει χρήση. Και τούτο διότι από τον κανονισμό παραχώρησης χρήσης του Δήμου Αλεξανδρούπολης, μπορεί ν' απαγορευτεί η χρήση σε κάποιο συγκεκριμένο κοινόχρηστο χώρο, ή για συγκεκριμένα τετραγωνικά μέτρα, τα οποία προβλέπονται εκεί.

Δ) Συνεπώς αν κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος αναπτύξει τραπεζοκαθίσματα σε επιτρεπόμενο για χρήση κοινόχρηστο χώρο, πλήν όμως χωρίς άδεια χρήσης αυτού, διαπράττει την παράβαση της αυθαίρετης χρήσης (άρ. 3 παρ. 8 εδ. α' ν. 1080/1980) και επιβάλλεται εκτός από το αναλογούν τέλος και πρόστιμο διπλάσιο προς το αναλογούν τέλος.

Ε) Αν κατάσταση υγειονομικού ενδιαφέροντος αναπτύξει τραπεζοκαθίσματα σε μη επιτρεπόμενο για χρήση κοινόχρηστο χώρο, δηλαδή καθ' υπέρβαση της αδειάς του, επιβάλλεται μόνο πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο ίσο με το τριπλάσιο του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης (άρ. 3 παρ. 8 εδ. β' ν. 1080/90).

ΣΤ) Η άδεια χρήσης κοινοχρήστου χώρου, διαρκεί για ένα ημερολογιακό έτος, ανεξαρτήτου έκδοσης και χρήσης αυτής. Συνεπώς αν κάποιος προσέλθει στην υπηρεσία για έκδοση αδειάς χρήσης κοινοχρήστου χώρου τον Μάιο ή Ιούνιο μήνα, η αδειά του θα ισχύσει μέχρι την 31.12. του έτους που εκδίδεται. **Η χρησιμοποίηση κοινόχρηστου χώρου μετά την λήξη της ετήσιας άδειας χρήσεώς του και πριν από την ανανέωσή της συνιστά αυθαίρετη χρήση, η οποία συνεπάγεται τις προβλεπόμενες κυρώσεις (ΣτΕ 3486/2003, 73/2007)**

Τα θέματα που πρέπει να διευκρινισθούν περαιτέρω είναι αυτά που ανακύπτουν από την ανάγνωση του άρ. 3 παρ. 8 εδ. α' ν. 1080/1980:

1. Αν σε περίπτωση αυθαίρετης (επιτρεπόμενης όμως) χρήσης κοινόχρηστου χώρου, η προσέλευση του ενδιαφερομένου μετά την παράβαση για την έκδοση αδειάς, και η εξόφληση αυτού, σημαίνει και την μη επιβολή των αναλογούντων προστίμων;

2. Σε περίπτωση που στο παραπάνω ερώτημα η απάντηση είναι αρνητική, αν σε περίπτωση αυθαίρετης χρήσης (επιτρεπόμενης όμως) κοινοχρήστου χώρου, το αναλογούν τέλος που καταλογίζεται έχει την έννοια της χορήγησης αδειάς χρήσης κοινόχρηστου χώρου, για το εφεξής διάστημα, οπότε με την προσέλευση του ενδιαφερομένου στην αρμόδια υπηρεσία, και την εξόφληση μόνο του αναλογούντος τέλους, εκδίδεται η άδεια χωρίς να επιβληθεί εκ νέου το τέλος στην απόφαση Δημάρχου για αυθαίρετη χρήση, παρά μόνο το πρόστιμο του διπλασίου;

Από τη διατύπωση του άρθρου 3 παρ. 8 του ν. 1080/1980 προκύπτει ότι ο νόμος εξαρτά την χρήση κοινοχρήστου χώρου, από προηγούμενη άδεια, που όπως ορίζεται ρητά, εκδίδεται σε συγκεκριμένο πρόσωπο και για συγκεκριμένο χώρο, από

τον Δήμαρχο. Για την χορήγηση αυτής της άδειας απαιτείται η καταβολή του τέλους, η οποία αποδεικνύεται από το διπλότυπο εισπραξής και αναγράφεται επ' αυτής ο αριθμός του συγκεκριμένου γραμματίου, που καταβάλλεται στο δημοτικό ταμείο. Εξ' αυτού προκύπτει ότι η καταβολή του αναλογούντος τέλους, είναι προϋπόθεση για την έκδοση χορήγησης άδειας, ενώ η απόδειξη της καταβολής γίνεται με την προσκόμιση του γραμματίου εισπραξής.

Η άδεια πλέον εκδίδεται από τον Δήμαρχο, είναι ετήσια (ημερολογιακό έτος) ανεξαρτήτως χρήσης από τον ενδιαφερόμενο και υπόκειται από το ίδιο όργανο και σε ανάκληση. Συνεπώς αν πριν την έκδοση αδειας καταληφθεί ο ενδιαφερόμενος από τις αρμόδιες αρχές να κάνει αυθαίρετη κατάληψη κοινοχρήστου χώρου, του επιβάλλονται οι ανάλογες διοικητικές κυρώσεις, ασχέτως αν μετά προσέλθει στην υπηρεσία και ζητήσει την έκδοση της αδειας. Η άδεια που θα εκδοθεί θα ισχύει για τον εφεξής χρόνο, αφού η έκδοσή της σύμφωνα με την παρ. 11 που παραπέμπει στην παρ. 3 του άρ. 3 του ν. 1080/1980, λαμβάνει χώρα ανεξαρτήτως χρόνου χρήσεως. Δηλαδή αν ο ενδιαφερόμενος θέλει να χρησιμοποιήσει κοινόχρηστο χώρο, μόνο για τρεις ή τέσσερις μήνες του καλοκαιριού, θα πληρώσει το τέλος ως ετήσιο, χωρίς να γίνεται επιμερισμός.

Η επιβολή των προστίμων που προβλέπονται στα εδάφια α' και β' του άρ. 3 παρ. 8 του ιδίου ως άνω νόμου, γίνεται με αποφάσεις δημάρχου, οι οποίες είναι διακριτές από το έγγραφο της άδειας και φυσικά έχουν κυρωτικό χαρακτήρα.

Έτσι λοιπόν, με μία απόφαση Δημάρχου, για την παράβαση της αυθαίρετης κατάληψης κοινοχρήστου χώρου (εντός του οποίου επιτρέπεται η χρήση), επιβάλλεται σύμφωνα με το παραπάνω άρθρο (**άρ. 3 παρ. 8 εδ. α' ν. 1080/1980**) το αναλογούν τέλος, δηλαδή αυτό που έπρεπε να πληρώσει σε περίπτωση που χορηγούνταν άδεια χρήσης κοινοχρήστου χώρου, και επιπλέον πρόστιμο για τη χρήση ίσο με το διπλάσιο του αναλογούντος τέλους.

Με όμοια απόφαση Δημάρχου, για την παράβαση επιπλέον χρήσης κοινοχρήστου χώρου, που όμως δεν επιτρέπεται από τις αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο **του υπολογιζόμενου του χώρου αυθαίρετης χρήσης επί του μεγαλύτερου κατά τετραγωνικό μέτρο ποσού που καθορίστηκε με απόφαση του οικείου συμβουλίου για τους χώρους για τους οποίους έχει επιτραπεί η παραχώρηση της χρήσης (αυτό είναι αυτονόητο γιατί στους χώρους που δεν επιτρέπεται η χρήση, δεν υπολογίζεται τέλος χρήσης).**

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι οι αποφάσεις Δημάρχου που περιέχουν τις εν λόγω κυρώσεις, είναι κάτι άλλο και διαφορετικό από την άδεια Δημάρχου για χρήση κοινόχρηστου χώρου και η οποία εκδίδεται όπως προαναφέρθηκε αφού καταβληθεί το εν λόγω τέλος.

Δεν θα μπορούσε λοιπόν, έτσι όπως είναι διατυπωμένο το άρθρο 3, στην περίπτωση της αυθαίρετης χρήσης (επιτρεπόμενης) κοινόχρηστου χώρου, να θεωρηθεί ότι ο καταλογισμός του αναλογούντος τέλους χρήσης, έχει την έννοια της έκδοσης αδειας και ότι με τον καταλογισμό αυτό απαλλάσσεται ο ενδιαφερόμενος από την περαιτέρω έκδοση αυτής και επιβαρύνεται μόνο με το πρόστιμο της χρήσης που είναι το διπλάσιο. Όπως επίσης σε περίπτωση που έρθει μεταγενέστερα ο ενδιαφερόμενος και εκδώσει άδεια χρήσης πληρώνοντας το αναλογούν τέλος, να συμψηφιστεί αυτό από την συνολική οφειλή του, που προκύπτει από την απόφαση Δημάρχου που του επιβάλλει τόσο το αναλογούν τέλος όσο και πρόστιμο διπλάσιο αυτού, στην περίπτωση της αυθαίρετης χρήσης. Η άδεια χρήσης κοινοχρήστου

χώρου, πρέπει να εννοηθεί ότι εκδίδεται για την περίπτωση που κάποιος θέλει να κάνει χρήση αυτού. Αν κάποιος δεν κάνει χρήση του χώρου αυτού, ενώ έχει τη δυνατότητα, δεν χρειάζεται να εκδώσει άδεια και να πληρώσει το τέλος που προβλέπεται, παραμένει όμως σε ισχύ η κύρωση για τυχόν αυθαίρετη χρήση που έκανε (αναλογούν τέλος + διπλάσιο πρόστιμο).

Αν ο νομοθέτης ήθελε κάτι τέτοιο θα το διατύπωνε ρητά. Συνεπώς η κύρωση που προβλέπεται από το άρ 3 παρ. 8 εδ. Α΄ του ν. 1080/1980, για την αυθαίρετη κατάληψη κοινοχρήστου χώρου (εκεί που επιτρέπεται η χρήση), είναι μία ενιαία κύρωση, που εκδίδεται με απόφαση Δημάρχου, χωρίς να ενδιαφέρει ο χρόνος της χρήσης, και αποτελείται από δύο μέρη ήτοι, από το αναλογούν τέλος (που υπολογίζεται από την έκταση του χώρου χρήσης επί της αξίας του τετραγωνικού στο συγκεκριμένο χώρο, όπως έχει ήδη καθορισθεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου) και από πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο του παραπάνω τέλους. Η μόνη προϋπόθεση για την επιβολή αυτού είναι να μην έχει εκδοθεί άδεια χρήσης.

Ενόψει όλων των παραπάνω, για λόγους ίσης μεταχείρισης, και προκειμένου να αποφεύγονται καταγγελίες δημοτών, περί μη τήρησης της εφαρμογής του νόμου στα θέματα των αυθαίρετων καταλήψεων, θεωρώ, ότι η αρμόδια υπηρεσία σας, πρέπει να επιβάλλει με απόφαση στην περίπτωση αυθαίρετης χρήσης κοινοχρήστου χώρου, τόσο το αναλογούν τέλος, όσο και πρόστιμο ίσο με το διπλάσιο αυτού, ανεξαρτήτως μεταγενέστερης έκδοσης αδείας από τον ενδιαφερόμενο, η έκδοση της οποίας σημαίνει και την καταβολή του τέλους χρήσης.

**Ο ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ
ΔΗΜΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ**

ΒΑΣΜΑΤΖΙΔΗΣ Α. ΧΡΗΣΤΟΣ